

2025-ci ilin Azərbaycan Respublikasında "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan olunması milli dövlətçilik tariximizin məntiqi davamı, müasir inkişaf mərhələsinin isə əsas ideoloji xəttidir. Bu il konstitusiyanın mahiyyətini, suverenliyin tarixi və siyasi anlamını ictimai şüurda daha dərinləndirən izah etməyə, medianın analitik və maarifçi rolunu gücləndirməyə xidmət edir. Suverenliyin bərpası və konstitusiya quruluşunun bütün ərazilərdə tətbiqi Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixində yeni dövrün başlanğıcıdır və media bu dövrün ictimai təhlilində aparıcı mövqedədir. AZƏRTAC "Konstitusiya və Suverenlik İli"nin prioritetlərinə və yeni reallıqlara nəzər salır.

Azərbaycan xalqının müstəqil dövlətə sahib olmaq arzusu 1991-ci ildə gerçəkləşsə də, o dövrdəki siyasi qeyri-sabitlik müstəqilliyin möhkəmlənməsinə imkan vermədi. Yalnız 1993-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə müasir dövlət quruculuğu üçün real əsas formalaşdı. 1995-ci il Konstitusiyası isə Azərbaycan Respublikasının siyasi, hüquqi və ideoloji doktrinasını müəyyənləşdirərək, dövlətin müstəqilliyinin qorunması, insan hüquqlarının təminatı və idarəçilik sisteminin institusional çərçivəsini yaratdı. Bu konstitusiya həm də suverenliyin qorunmasını dövlətin ali məqsədlərindən biri kimi təsbit edir.

Ermənistanın 1990-cı illərin əvvəllərindən etibarən Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti nəticəsində ölkə ərazisinin 20 faizi işğal altında qaldı. Etnik təmizləmə, Xocalı soyqırımı, şəhər və kəndlərimizin dağıdılması yalnız humanitar fəlakət deyil, həm də Azərbaycanın suveren hüquqlarının pozulması idi. Bu mərhələdə media ölkənin səsi kimi beynəlxalq auditoriyaya faktları çatdırmaq, insanlıq əleyhinə cinayətləri sənədləşdirmək və ictimai yaddaşı qorumaq kimi həyati funksiyaları yerinə yetirdi.

Zəfərdən sonra yeni konstitusion reallıq: Suverenliyin tam bərpası

Qırx dörd günlük Vətən müharibəsində qazanılmış tarixi Zəfər Azərbaycan dövlətçiliyində tamamilə yeni mərhələnin əsasını qoydu. Bu Qələbə Ermənistan ordusunun darmadağın edilməsinə və ölkəmizin ərəzi bütövlüyünün bərpasına nail olmaqla Azərbaycan Respublikasının suverenlik tarixində

dönüş nöqtəsinə çevrildi. Lakin suverenliyin bərpası prosesi bununla məhdudlaşmadı. 2023-cü il sentyabrın 19-da həyata keçirilmiş lokal antiterror tədbirləri Azərbaycanın bütün ərazilərində konstitusiya quruluşunun tam təsis edilməsinə şərait yaratdı və dövlət suverenliyinin faktiki olaraq bütövlükdə bərqar olunmasını təmin etdi.

Bu yeni reallıq Prezident İlham Əliyevin 2024-cü il 19 sentyabr tarixli sərəncamı ilə hüquqi-siyasi müstəvidə rəsmiləşdirildi. Sərəncam yalnız baş vermiş tarixi proseslərin təsdiqi deyil, həm də müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişaf fəlsəfəsini müəyyənləşdirən strateji sənəddir. Burada qeyd olunan müddəalar göstərir ki, suverenlik anlayışı ölkəmiz üçün sırf hərbi və ya siyasi kateqoriya deyil, o, keçmişin ağır sınaqlarının, bu günün möhkəm dövlət təməlinin və gələcəyin milli maraqlara əsaslanan inkişaf kursunun kompleks ifadəsidir.

Sənəddə vurğulandığı kimi, Ermənistanın uzun illər ərzində həyata keçirdiyi işğalçılıq siyasəti Azərbaycanı yalnız torpaq itkisi ilə üzləşdirməmiş, həm də ciddi humanitar fəlakətlərə səbəb olmuşdu. Şəhər və kəndlərin viran edilməsindən tutmuş Xocalı

soyqırımına qədər baş verən ağır cinayətlər Azərbaycan dövlətinin suverenliyinə qarşı yönəlmiş ən ciddi təhdidlərdən biri kimi tarixə düşmüşdür.

Bu ədalətsizliyə son qoyan məqam isə 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi oldu. Azərbaycan Ordusunun qazandığı şanlı Qələbə təkcə işğalın aradan qaldırılması deyil, həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının illərlə icra olunmamış qətnamələrinin faktiki yerinə yetirilməsi demək idi. Bu, beynəlxalq hüququn bərpası, tarixi ədalətin təntənəsi və dövlətimizin siyasi-hərbi gücünün dünyaya nümayişi idi.

2023-cü il sentyabrın 19-da keçirilən antiterror tədbirləri isə suverenliyin bərpa prosesinin son mərhələsi oldu. Cəmi 23 saat davam edən əməliyyat nəticəsində separatizmin qalıqları zərərsizləşdirildi və Azərbaycanın konstitusiya quruluşu ölkənin hər güşəsində bərpa edildi. Bununla da dövlətin suveren iradəsi artıq heç bir məhdudiyyət olmadan bütün ərazilərdə həyata keçirilməyə başladı.

Bu gün Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağının Qarabağdan Naxçıvana, Şərqi Zəngəzurdan talan edilmiş kəndlərə

qədər bütün məkanlarda özəmətlə dalğalanması yeni konstitusion reallığın ən parlaq təcəssümüdür. Bu mənzərə suverenliyin yalnız hərbi qələbə deyil, həm də hüquqi, siyasi və ideoloji baxımdan möhkəmləndirilməsinin rəmzidir. Məhz bu tarixi gerçəklik nəzərə alınaraq Azərbaycan Prezidentinin 2024-cü il 19 sentyabr tarixli sərəncamı ilə hər il 20 Sentyabrın Dövlət Suverenliyi Günü kimi qeyd olunması qərara alındı. Bu gün, sadəcə, bir yubiley deyil, xalqımızın mübarizə əzminin, dövlətimizin sarsılmazlığının və otuzillik ədalət mübarizəsinin simvoludur.

Beləliklə, sərəncam Azərbaycanın müasir tarixində yeni mərhələnin siyasi-hüquqi rəmzinə çevrilir. Azərbaycan bu gün suverenliyini yalnız qoruyan yox, onu tam şəkildə həyata keçirən, öz iradəsini bölgədə və bütün dünyada açıq şəkildə ortaya qoyan güclü və müstəqil dövlətdir.

Medianın suverenlik dövründə yeni analitik funksiyası

Müharibədən sonrakı dövrdə Azərbaycan mediasının missiyası əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli genişləniş və dərinləşib. Suverenliyin tam bərpa olunduğu bu mərhələdə media artıq təkcə xəbərləri çatdıran vasitə deyil, həm də yeni siyasi-hüquqi reallıqları izah edən, dövlətçilik düşüncəsini gücləndirən, ictimai təhlil və maarifləndirmə funksiyasını həyata keçirən strateji institut kimi çıxış edir. Bu kontekstdə medianın əsas prioritetlərindən biri konstitusiyanın baza prinsipləri, vətəndaşların hüquq və vəzifələri, eləcə də dövlət suverenliyinin hüquqi-siyasi mahiyyəti barədə cəmiyyətdə düzgün təsəvvür formalaşdırmaqdır. Suverenliyin məmurunun, onun hüquqi əsaslarının və dövlət idarəçiliyi ilə qarşılıqlı əlaqəsinin izahı medianın analitik fəaliyyətinin mərkəzinə çevrilir və bu da ictimai hüquqi mədəniyyətin yüksəlməsinə mühüm töhfə verir. Bununla yanaşı, regionda yaranmış yeni geosiyasi reallıqlar medianın üzərinə əlavə məsuliyyət qoyur.

Qafqazda dəyişən təhlükəsizlik arxitekturasının şərhı, Azərbaycanın regional güc kimi mövqeyinin analizi və suveren xarici siyasətin beynəlxalq proseslərə təsirinin izahı peşəkar media yanaşması tələb edir. Azərbaycanın suverenliyi nəticəsində formalaşan yeni geosiyasi düzənin mahiyyətinin auditoriyaya izah olunması həm ölkə daxilində analitik düşüncə mühitini genişləndirir, həm də xarici auditoriyaya obyektiv informasiya ötürməsinə təmin edir. Azad edilmiş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma və reintegrasiya prosesləri də medianın fəaliyyətində xüsusi yer tutur. Burada konstitusiya quruluşunun tətbiqi, idarəetmə institutlarının bərpası, sosial-iqtisadi layihələrin icrası və böyük qayıdış proqramının gedişatı barədə dolğun, obyektiv və davamlı informasiya axınının təmin edilməsi cəmiyyətin dövlət siyasəti barədə məlumatlılıq səviyyəsini artırmaqla yanaşı, həm də milli həmrəyliyi gücləndirir. Eyni zamanda, işğal dövrünün nəticələri, etnik təmizləmə faktları, Xocalı soyqırımı kimi tarixi gerçəkliklərin sistemli şəkildə işıqlandırılması medianın milli yaddaşın qorunmasında və tarixi həqiqətlərin beynəlxalq aləmdə təqdimatında əvəzsiz rolunu önə çıxarır. Bu istiqamətdə aparılan peşəkar media fəaliyyəti həm informasiya müharibəsində üstünlüyün təmin olunmasına xidmət edir, həm də tarixə, ədalətə və milli kimliyə dair həqiqətlərin gələcək nəsillərə ötürülməsini təmin edir. Beləliklə, tam suverenlik dövründə Azərbaycan mediası ölkənin strateji inkişaf kursunun ideoloji-informasiya təminatçısı kimi çıxış edir və dövlətçilik maraqlarını, milli təhlükəsizlik prioritetlərini və ictimai şüurun formalaşmasını bir-birinə bağlayan mühüm platformaya çevrilir.

2025-ci il: "Konstitusiya və Suverenlik İli" - strateji mesajlar

2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi Azərbaycanın müasir inkişaf

şaf mərhələsinin fəlsəfi, hüquqi və strateji konturlarını müəyyən edən mühüm dövlət qərarıdır. Bu il həm tarixi yaddaşın dərinləşdirilməsi, həm də gələcəyə yönəlmiş dövlət idarəçiliyinin yeni modelinin formalaşdırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. İl ərzində aparılacaq fəaliyyətlər dövlətçilik prinsiplərinin yenilənməsi və konstitusiyanın birbaşa idarəçilik mexanizmlərinə inteqrasiya olunması prosesini daha da gücləndirir, dövlət hakimiyyəti institutlarının funksionallığını və hüquqi sistemin dayanıqlılığını artırır. Bununla yanaşı, suverenliyin yalnız hərbi və siyasi qələbə ilə deyil, həm də sosial, hüquqi və ideoloji sahələrdə möhkəmləndirilməsi əsas prioritet kimi müəyyənləşir. Bu il cəmiyyətin hüquqi savadlılığının artırılması, dövlətçilik şüurunun təkmilləşdirilməsi və vətəndaşların konstitusiya dəyərlərinə bağlılığının gücləndirilməsi baxımından geniş maarifləndirici imkanlar açır. Eyni zamanda "Konstitusiya və Suverenlik İli" media üçün xüsusi məsuliyyət mərhələsi yaradır: peşəkar yanaşma, obyektivlik, analitik baxış və dövlətçilik dərkini gücləndirən informasiya siyasəti bu dövrün əsas tələblərindən biridir. Bütün bunlar göstərir ki, 2025-ci il yalnız retrospektiv tarixi qiymətləndirmə üçün deyil, həm də Azərbaycanın gələcək inkişaf kursunun, suveren dövlətçilik modelinin və milli ideoloji xəttinin müzakirəsi və möhkəmləndirilməsi üçün geniş konseptual platforma rolunu oynayır.

Bir sözlə, Azərbaycanın müstəqillik və suverenlik yolu çətin, lakin şərəfli tarixdir. 2020-2023-cü illərdə qazanılmış zəfərlər konstitusiyada təsbit edilmiş suverenlik hüququnun faktiki olaraq bütün ərazilərdə bərqar olmasını təmin etdi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə 2024-cü ildə Dövlət Suverenliyi Günü təsis olunması bu tarixi prosesin siyasəti rəmzi, 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan edilməsi isə tarixi reallığın normativ-hüquqi müstəvidə ümumiləşdirilmiş ifadəsi kimi çıxış edir.

Əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan mediası "Konstitusiya və Suverenlik İli"ndə bu mövzuların obyektiv təhlili, hüquqi maarifləndirmənin təşviqi və dövlətçilik ideallarının təbliği istiqamətində mühüm missiyalarını uğurla icra edib. Azərbaycan isə bu gün tam suveren, hüquqi və qüdrətli dövlət kimi yeni mərhələdə inamla irəliləyir.